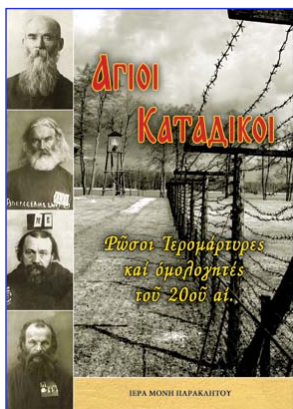


Βιβλιοπαρουσίασις



Ἡγουμένου Δαμασκηνοῦ (Ὁρλόφσκι)

Άγιοι Κατάδικοι

*Ρῶσοι ἱερομάρτυρες
καὶ ὁμολογητὲς τοῦ 20οῦ αἰῶνα*

Ἐκδόσεις: Ἱερᾶς Μονῆς Παρακλητοῦ.
Ἐκδοσις β', Ὠρωπός, Δεκέμβριος 2016.
Σελίδες 416 (17,2 x 24).

Πρόλογος

...Στὸν 20ὸ αἰῶνα χιλιάδες ἦταν οἱ κληρικοὶ καὶ ἑκατομμύρια οἱ λαϊκοὶ οἱ «μαρτυρηθέντες διὰ τῆς πίστεως» (Ἐβρ. 11:3) καὶ «πελεκισθέντες διὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Ἰησοῦ» (πρβλ. Ἀποκ. 20:4) στὴν Ρωσία, μετὰ τὴν ἐπανάσταση τοῦ 1917 καὶ τὴν ἐπιβολὴ τοῦ ἄθεου κομμουνιστικοῦ καθεστώτος.

Γιὰ ἑβδομήντα περίπου χρόνια, ὅσο δηλαδὴ ἐπέζησε τὸ καθεστῶς αὐτό, οἱ πιστοὶ Ρῶσοι φυλακίζονταν, ἐξορίζονταν, βασανίζονταν καὶ θανατώνονταν μὲ ποικίλους τρόπους, ἐνῶ παράλληλα ναοὶ καὶ μοναστήρια σφραγίζονταν ἢ κατεδαφίζονταν, ἐκκλησιαστικὲς περιουσίαι δημεύονταν, θεολογικὲς καὶ ἱερατικὲς σχολὲς κλείνονταν, κοινωνικὲς καὶ φιланθρωπικὲς δραστηριότητες ἀπαγορεύονταν στὴν Ἐκκλησία, ὁ διωγμὸς τῆς ὁποίας ξεπέρασε σὲ σκληρότητα κάθε προηγούμενό του στὴν Ἱστορία¹.

Πῶς, ὅμως, βαπτισμένοι Χριστιανοὶ ἀλλοτριώθηκαν τόσο ἀπὸ τὸν ἀθεϊσμό, ὥστε ἔφθασαν στὸ σημεῖο νὰ διώκουν ἀνελέητα καὶ νὰ θανατώνουν ἄλλους ὁμοεθνεῖς τους ἀδελφούς, μόνον καὶ μόνο ἐπειδὴ ἦταν πιστοὶ στὸν Θεόν;

Ο φιλόσοφος και συγγραφέας Νικ. Ζερνώφ γράφει: «Οί ρίζες του αθεϊσμού βρίσκονται στην απροθυμία των χριστιανών να ζουν σύμφωνα με την διδασκαλία του Χριστού. Τίποτα δεν κάνει τόσο κακό στην πίστη όσο η ασυνέπεια αυτών που διατείνονται πως είναι δούλοι του Χριστού».

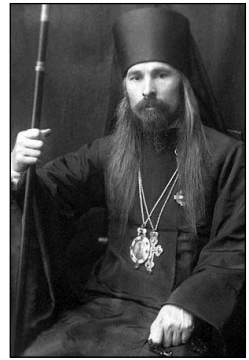
Στην κρίσιμη αυτή επισήμανση πρέπει να αναζητηθεί ή αιτία της μεγάλης δοκιμασίας της Ρωσικής Εκκλησίας κατά τον περασμένο αιώνα.

Αποκαλυπτική είναι και ή απάντηση που έδωσε σέ σχετικό έρώτημα του ανακριτή ο φιλόσοφος και συγγραφέας Μιχ. Νοβοσέλωφ μετά την σύλληψη του, τὸ 1930, από τις σοβιετικές αρχές: «**Ω**s πιστός άνθρωπος θεωρώ ότι και οί άρχοντες και ο κληρός και ο όρθόδοξος ρωσικός λαός καταπάτησαν τις Χριστιανικές έντολές. **Ο**ί άρχοντες δεν κυβερνούσαν σωστά τὸ κράτος. **Ο** κληρός νοιαζόταν για την ευμάρειά του και παραμελούσε τις πνευματικές ανάγκες του ποιμνίου. **Κ**αι ο λαός, αφού απομακρύνθηκε από την πίστη, παραδόθηκε στην μέθη, την διαφθορά και άλλα πάθη. **Τ**ήν επανάσταση των μπολσεβίκων και την σοβιετική κυβέρνηση τις θεωρώ ως τιμωρία για τὸν σωφρονισμό του ρωσικού λαού και την επιστροφή του σ' εκείνην την αλήθεια που πρώτα άθετούσε».

* * *

Ο κληρός της προεπαναστατικής Ρωσίας, στο μεγαλύτερο μέρος του, αποδείχθηκε ανεπαρκής για τὸ ύψηλό έργο της διαποιμάνσεως του λαού του Θεού. **Γ**ι' αυτό και, όπως κοινά πια γίνεται παραδεκτό, ή ευθύνη του για την αθεϊστική θύελλα που ξέσπασε ήταν βαριά.

Ανάμεσά του, ωστόσο, υπήρχε ένα αξιόλογο «λείμμα» (Ρωμ. 11:5) ιεραρχών και ιερέων, που με την ακόλυνητη πίστη τους και την βαθειά ευλάβειά τους δεν έπαυαν να στηρίζουν, να παρηγορούν και να καθοδηγούν τὸς πιστούς. **Α**κόμα και στην ζοφερή περίοδο 1929-1942, χιλιάδες Κληρικοί διακήρυσσαν με σθένος την άφοσίωσή τους στον Σωτήρα Κύριο, χωρίς να λυγίζουν από τὰ έξοντωτικά μέτρα που έπαιρναν έναντίον τους οί σοβιετικές αρχές -τις δημεύσεις των



Άγιος Ίερομάρτυς Ονούφριος (Γκαγκαλιούκ), Αρχιεπίσκοπος Κούρσκ.



Άγιος Σεβαστιανός (Φόμιν), ό Όμολογητής.

περιουσιῶν, τὴν βαρυτάτη φορολογία, τὴν στέρηση τῶν μέσων διατροφῆς, τὶς συλλήψεις καὶ τὶς ἐξαντλητικὲς ἀνακρίσεις, τὶς φυλακίσεις, τὶς ἐξορίες, τοὺς ἐγκλεισμοὺς σὲ στρατόπεδα καταναγκαστικῆς ἐργασίας καὶ τόσα ἄλλα. **Ὅλα** αὐτὰ, ἀπεναντίας, δυνάμωναν τὴν πίστη τους. **Ἔτσι**, οἱ διῶκτές τους κατέφευγαν στὴν ἐσχάτη ποινή, τὴν θανατικὴ ἐκτέλεση – ἀλλὰ μ' αὐτὸν τὸν τρόπο χάριζαν στὴν Ἐκκλησία νέους ἱερομόνυχους, ἀυξάνοντας δὶχως νὰ τὸ θέλουν τὴν δόξα τῆς καὶ τὴν δύναμή Της...



Ἅγιος Ἱερομάρτυς
Μεθόδιος (Κρασνο-
πέρωφ), Ἐπίσκοπος
Ἀκμολίνσκ.

* * *

«Μετὰ ἀπὸ μερικὰ χρόνια θ' ἀρχίσει μιὰ περίοδος πολὺ σκοτεινὴ. **Ὁ** ρωσικὸς λαὸς θὰ ὑποστῆί πολλές συμφορές.

Ἀμέτρητοι Ρῶσοι θὰ διασκορπιστοῦν σ' ὅλον τὸν κόσμον. θὰ χυθοῦν ποταμοὶ αἱμάτων. **Ἡ** ζωὴ θὰ εἶναι σύντομη καὶ οἱ ἄγγελοι δὲν θὰ προλαβαίνουν νὰ μαζεύουν ψυχές. **Ὅλα** αὐτὰ θὰ τὰ ἐπιτρέψει ὁ Θεὸς γιὰ νὰ καθαρῖσει καὶ νὰ ἐξαγνίσει τὸν ρωσικὸ λαό. **Νὰ προετοιμάζεστε μὲ προσευχὴ καὶ μετάνοια».**

(Ἅγιος Σεραφεῖμ τοῦ Σάρωφ, 1759-1833)

«Αὐτὸ ποὺ ἡ Ἐκκλησία τῆς Ρωσίας ἔζησε κατὰ τὴ διάρκεια τῶν ἑβδομήντα χρόνων, τῆς παραχωρήθηκε ἀπὸ τὴ Θεία Πρόνοια, ἐνῶ ἀπὸ ἀνθρωπίνης πλευρᾶς αὐτὰ τὰ χρόνια ἦταν μιὰ ἐξαιρετικὰ τραγικὴ περίοδος.

Οἱ σφαγὲς τῶν Χριστιανῶν παραχωρήθηκαν ἀπὸ τὴν Πρόνοια τοῦ Θεοῦ, τότε ποὺ οἱ φωνές καὶ οἱ ἀναρίθμητες προσευχὲς τῶν πιστῶν ἔμεναν ἀναπάντητες ἐκ μέρους τοῦ Οὐρανοῦ Πατρός.

Γνωρίζοντας πάρα πολλὰ ἀπὸ κείμενα φυλακισμένων, ἐξορίστων κλπ., μποροῦμε νὰ δοῦμε ἐκεῖ τὴν ἐπανάληψη ὅλων αὐτῶν ποὺ συνέβαιναν κατὰ τοὺς πρώτους αἰῶνες τοῦ Χριστιανισμοῦ...

Μὲ ἄλλα λόγια, **τὰ γεγονότα αὐτὰ**, ποὺ μᾶς φαίνονται τρομερὰ καὶ ποὺ προκάλεσαν σὲ μᾶς προσευχὴ μὲ κλάμα γι' αὐτοὺς καὶ γιὰ ὅλη τὴν ἀνθρωπότητα, **ἐπέτρεψαν τὴ συγκομιδὴ χιλιάδων καὶ χιλιάδων μεγάλων ἁγίων».**

(Γέροντας Σωφρόνιος τοῦ Ἑσσεξ, 1896-1993)

1. Ἡ ἱστορία τοῦ ἑβδομηντάχρονου διωγμοῦ τῆς Ρωσικῆς Ὁρθόδοξης

Ἐκκλησίας ἀπὸ τὸ σοβιετικὸ καθεστῶς μπορεῖ νὰ χωριστεῖ στὶς ἀκόλουθες πέντε χρονικὲς περιόδους, καθεμιᾶ ἀπὸ τὶς ὁποῖες ἔχει τὰ ἰδιαίτερα χαρακτηριστικά της.

1) 1917-1922: Ἡ Ἐκκλησία πολεμήθηκε **α)** μετὴν δήμευση τῆς περιουσίας της, **β)** μετὴν καλλιέργεια ποικίλων πολιτιστικῶν δραστηριοτήτων, πού ἀποσκοποῦσαν στὴν ὑποκατάσταση τῆς ἐκκλησιαστικῆς λατρείας, καὶ **γ)** μετὴν συστηματικὴ προβολὴ τῆς ἐπιστημονικῆς προόδου καὶ τῶν «ἐπιστημονικῶν ἐπιχειρημάτων» περὶ τῆς ἀνυπαρξίας τοῦ Θεοῦ.

2) 1922-1929: Οἱ μπολσεβίκοι, διαπιστώνοντας τὴν ἀναποτελεσματικότητα τῆς προηγούμενης πολεμικῆς, ἄρχισαν νὰ ὑπονομεύουν τὴν Ἐκκλησία ἀπὸ μέσα, εὐνοώντας σχισματικὲς κινήσεις, ὅπως αὐτὴ τῆς «Ζωντανῆς Ἐκκλησίας» (βλ. σημ. σελ. 100), ἡ ὁποία περιφρονήθηκε ἀπὸ τὸν πιστὸ λαὸ καὶ τελικὰ διαλύθηκε.

3) 1929-1942: Ἡ περίοδος αὐτὴ, καὶ ἰδίως ἡ πενταετία 1934-1938, ἦταν ἡ πιὸ δύσκολη γιὰ τὴν Ἐκκλησία. Τὸ σοβιετικὸ καθεστῶς ἀπαγόρευσε κάθε εἶδος «θρησκευτικῆς προπαγάνδας» (κήρυγμα, κατήχηση κ.ἄ.) καὶ περιορίσε τὴν Ἐκκλησία μόνο στὴν λατρευτικὴ τῆς ζωὴ. Ἡ ἀθείστικη προπαγάνδα ἔφτασε στὸ κατακόρυφο καὶ οἱ διώξεις τῶν πιστῶν, ὑπὸ τὴν προσωπικὴ καθοδήγηση τοῦ Στάλιν, ἔλαβαν τρομερὲς διαστάσεις.

4) 1942-1959: Λόγω τῆς συμβολῆς τῶν Χριστιανῶν στὸν Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο, παραχωρήθηκαν ἀρκετὲς ἐλευθερίες στὴν Ἐκκλησία, ἡ ὁποία ξαναεμφανίστηκε στὴ δημόσια ζωὴ γεμάτη ζωτικότητα.

5) 1959-1988: Ὑπὸ τὴν ἡγεσία τοῦ Ν. Χρουστώφ, ἀπὸ τὸ 1959 ὡς τὸ 1964 σημειώθηκε νέος ἐντατικὸς διωγμὸς. Στὰ ἐπόμενα χρόνια ὁ διωγμὸς παρουσίασε ἀξομειώσεις, ἕως ὅτου τὸ 1988 ἔληξε μετὴν «περεστρόϊκα».

